

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Posl.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: CORSIA STADION N. 12. —

Nepodpisani se dopisat ne tiskaju. Pripisana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč. ; i u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šljue poštarškom naplatom (pasegno postale) lino, prezimo i lica[iluz] postu valja tačno označiti. Komu list ne dođe na vrijeme, neka to javi odpravništvo u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina; ako se izvana napiše : »Reklamacija«. Dopis se ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka u 11 časom arku. Novci i pisma šalju se na uredništvo ili odpravništvo. Nebiljgovani listovi se ne primaju. — Prodajata u poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 250 na za pol godine. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Rad istarskoga sabora.

VII.

U petoj saborskoj sjednici izvješćivao je član školskoga odbora g. Dr. Costantini o stanju školah za god. 1882-3.

Od potlo se počela kod nas u Istri narodna svijest buditi od prvoga tronutka novijeg života, obraćali su naši rođoljubi najveću pozornost narodnoj školi. Kroz desetke godina sjedili su naši prvaci u školskih odborih zem. sabora, kamo jih je većina birala da jih postuša ali da jih no- ualjša. U tih odborih kao i u sabor- skih sjednicah radili su i nastojali, da nam se dade bar pučka škola, da nezaostanemo i nadalje za ostalimi narodi u državi, kao što smo do sada zaostali. Koristali predlozi i lepi sa- vjeti ostadoše samo na papiru ili se izgubiše u zraku poračke sabornice.

Naroduim našim protivnikom noide u prilog, da se naš narod u Istri niti u oajprimativnijih navcich uvježba i podučil. Ovi idu za tim, da istarski Hrvat ostano i nadalje — kao što je bio kroz vjekove — neuk i glup. Ovakvomu mogućo je zapo- vjedati, s njim u svih važnijih pita- njih po miloj volji razpolagati; njoga za sve i svugda upotrebili. Staro je to orudje svih nasilnikah, svih boz- dušnikah. Hoćeš li, da sa svojim sa- sjedom zapoviedaš a ti nastoj, da

ostane glup, da nebude izučen i pro- svietljen kao što si ti. Tog srodstva drža se naši susjodi Talijani odkad imadu vlast nad nami. U prijašnja vremena, dok se nije izticiala ideja narodnosti, držali nas u tmioi i no- znanstvu, da njim služimo, da njim polja i vinograde obdelavamo u obće da njim budemo orudjem, kojim su se bogatili. Nije njim bilo prije toliko stalo, da nas otudje i raznarode voć jedino, da nas učine poslušnimi, da se proti njihovom gospodstvu nebu- nimo, da svo napravde mirno i strp- ljono podnašamo. Kad se u novijo doba i u Istri pokrunulo pitanje o narodnosti, kad smo i mi doznali, da nismo roblje in robovji, da smo ravnopravni sa svimi ostalimi narodi u državi, da i mi pripadamo veli- komu slovonskom stablu, da smo po- tomci njekeođ slavnog i junačkog roda, da smo po jeziku, običajih i nošnji članovi naroda hrvatskoga, da smo i mi sami Hrvati, tad tekak napregh naši susjodi svo silo, da nam jezik iz- tisnu, staru slavu potamno, da nas sa lica zemlje izbrišu. Ono što je hr- vatskoga preostalo u Istri i na naših otcioh mljotačkumu lavu i njegovomu činovništvu, to je imalo uništiti pro- svietljeno tobož talijanstvo u najno- vije doba. U doba obćeg neznanstva morili nas tjoleno da nas u vieku prosviote dušovno zakolju. Za tim toži sav rad naših susjedah odkad su zdobili u saboru, u obćinskih zastup-

stvih, u školskih odborih itd. prevlast nad nami.

Pučko naše školstvo jest tekak u povojih. Ono što se na tom polju do sada postiglo stalo nas nemalo muke, silnog napora. Podpune pučke škole noima do jedne jedine u oiolej pokrajini. Gradici i sela hrvatska imadu čisto talijansku pučku školu ili u najboljem slučaju mješovitu. Čitavi skoro sudboni kotari, jor hrvatski ostali su do danas bez pučke učiono. Gdje se ipak i proti volji naših su- sjedah otvorila hrvatska škola, noinaju oni prebijog posla, nego da ju opot čim prije zatvore ili u talijansku prot- vora. U tom njim ide na ruku zem. odbor i obćinsko uprava a gdje što i isto učiteljstvo. Nadjo li se grljogod svieštno seosko pučanstvo, to zabraži li hrvatsku pučku školu, stavljaju se istoj na put svakojake zapreke, izpi- tuje se, propitkuje i muči jedan narod, dok mu sve nezozlogrđi. dok se ne- odvoče svoje škole ili dok nepristane na talijansku školu.

Talijansko nasuprot pučanstvo Istro snabdiveno je pučkom školom u svakom seocu, u svakom mjestancu, da i negovrimo o gradovih talijan- skih, gdje imadu školah koliko si sami želo. Nu nije jim dosta, da uživaju svoje škole, nego narivavaju svoj jezik i svoju tobožnju prosvjetu i hrvatskoj našoj djeci. Nečo nam se opetovati ono, o čemu bijaše sto i sto putah govora u ovom listu. Tko je imao ma-

samo jedan broj našeg lista u rukuh, odkad izlazi, zaisto je naišao na jednu ili drugu tužbu proti kvariteljem naše nejoke mladeži.

Uz takovo pučko školstvo u Istri nemože biti govora o pravom napredku. Talijansku školu nemarimo proaudjivati, nju je ostudio najveći valjda Talijan Istro, školski naimo izvestitelj istarskog sabora. Hrvatska pučka škola nemože pak nikako na- predovati jor je noima ili su joj pod- rezana krila ili jor je svodena s prav- vog puta. Pa tko bi vjerovao, da imade ljudi u Istri, u istarskom sa- boru, ljudih, koje visoko oieno Tali- jani Istro, da imade muževah, koji se neustručavaju javno u saboru izpove- dati, da je hrvatska pučka škola u Istri namotnica talijanskoj, da se hrvatskom školom talijansko pučanstvo raznaro- djuje, da se njom Istra hrvatizira ! Teško je tomu povjorovao niti sam g. dr. Costantini, nu nešto je valjalo kazati, da mu nebude rečeno, držeci se one : »roci mi, da ti nerečo«. Oj jedna ti hrv. školo Istre, koliku li ti zadaču prišiva izvestitelj škol. odbora. Ti jedva i znaeš, da obstojiš, da ži- votariš, a ono ti jo namienjeno, da polhrvatiš redomice sve Talijane Istre. Da nam nije do plača, da neuidjamo za ovom obtužbom dobru dozu lisi- čavosti i himbenosti, mi bi se od sreca nasmijali.

G. izvestitelj oborio se pomoću zem. odbora i na c. kr. vicače, koje

PODLISTAK.

Šijor Nane.

(Konaše vidl br. 39.)

U to vrijeme dodje u selo za župnika mladi svećenik, vatren rođoljub, pravi sin svoga roda. Ovaj, kao dobar poznavalac ljudi, brzo je vidilo, kako stvari stoje. On odlučil poboljšati žalostno stanje svojih župljanah. Franjo Pravdice bihuše već u to doba na visokih školah, a tad često se upravo kod kuće na prazulicah. Župnik, upoznav u njem mladića odusevjenu za svoj narod, s prijateljil se s njim i oteci- mu i sva trojica počnu snovati i dogova- rati se, kako ih seljake na pravi put do- vli. Mntenja bljahu istoga, da je naimo šijor Nane poguba po selo. Župnik počeo upravljati svoje predlike proti polazanju krmčuh, a otom tocu u društvo sa Franjom i njegovim otcim odgovarao je i izvan crkve ljude od toga. Šijor Nane samo se smijuckao.

Govorite vi koliko vam drago meni lje nenahudite, mislio je u sebi. Nekoji žbilja uvidili, da će posve propa- ti, luda ih se i nadalje s Nanom pačali, te počeli bogme krmčuh izbjegavati. Nu sasvim liti bila ih je još većina, koji su se i nadalje Nanovim vinom kripčali. Po luo onog dana, što je Nane Mariju bolje pogledao i odlučio oženiti ju, vidio ju je još nekoliko krat i ona ga posve ošarula. Sad neljaše druge. On odlučil izpresiti ju. Otklde k njezinu otcu, ali nemalo se začudi, kad mu ovaj odkreše, da njegove kćeri nisu za tuđu gospodu.

Takva šta nije ođekivao, on na duleko poznatil šijor Nane.

Tko bi li pomislilo, da će se i ta sel- ljuka divljac još samnom sprdati, ali po- kazati ću ja njm. Marica mora bit moja, pa makar se tomu čitavo selo protivilo — imajmo sam sobom šijor Nane, stišćuć pri tom pesti.

Kad je posle Pravdice razgovor sa Nanom župniku pripoviedno reče ovaj: — Tko bi reko, da će tvoj otacpuh već pod starost pamet izgubiti. Nu, nu, još bi mu se htjelo i ženo.

Stara žena, misli, da ako je bogat, da mu je svo dozvoljeno; al ne prodavaju se lahko kuće na prazulicah, reče Ante.

Vidiš ti njega, liepoga mi svaka (!) nadoveza Franjo.

Nane je i nadalje oko Marice obleta- vao. Kad bi došla u dućan, a to se redko događalo, znao bi joj koju prilizavu reći, dapače je zabtjevno, da si novec za kup- ljevu rohu pridrži, nu ona bi mu je uvijek na klupi ostavila.

Jednom doču Nane, da Marica sama u polju radi. Pod izlikom, da lde u lov, pograbi pučku i eto ga doskora na polju. Kad ga je Marica opazila, sva se prestraši, jer ga je nerado u svojoj blizini gledala. Čim se Nane približil počeo ujoj odmah laskati govoreć:

Vidiš Marice tvoj otac je lud, kad te neđa zame. Ti biš samnom sretna bila...

Pustite me na miru, ja nisam za vas, tražite si vi koju drugu.

Al ja najvolim tebe. Ja sam bogat, kako i sama znaš, kod mene ti neće treba raditi, biti ćeš gospođa.

Bog mi je dao ruke za radnju, a vi me nenapustajte, ja već imam svoga ljubovnika. Ostavite me. Ajte svojim putem.

— Što će ti taj, s njim ćeš uvijek ku- buriti, a ti toga neznašujuješ ti tako liepa, i htjede ju za lice ušilpnuti.

Pustite me na miru, zavikne ona i odbaci mu ruku, a kako mu ju odbacila, pljusnu ga i nehotice po lcu.

Nane se naglo promjeni, oči izbulji, misliš sad će ta s njim proždrieti, a ona nevideć tu dobra, pobiegnu brzo kući. Nane osta nam, zasmrjen. Na prvi mah nije znao što bi učinilo. Zatim sve nješto mramljajuć otiđe on kući.

Kad je Marica kod kuće pripoviedala što joj se dogodilo, odlučil njezin brat Franjo k napastniku, da ga pozove na račun. Ljubovnik joj Mate boravio je kod vojnikah, inače bilo bi svega i svašta.

Isto, večer posjeti Franjo šijor Nane.

Što vi mislite, da ako ste se sa žuljevli ovog sromašnoga seljaka ohogotilo, da vam je to dopušćeno i naše djevojke napadati i zlostavljati?

Vidiš kako je nos dlgo, odgovori Nane još bi mi htio i zapoviedati.

I hoću, pustite na miru moju sestru.

Tvoja je sestra bluna kao što si i ti, Taj seljački deran još bi me htio pa- meti učiti.

I naučit ću vas je. Okanite se moje sestre, inače jao vam!

Tvoje me još malo plaši, a sad da mi se nošiš.

Franjo kako mu bijaše krv uzkipila, bio bi se sekoro zaboravio, nu srećom uvidi, da bi bilo ludo gubiti dušu rad lopova, umiri se te izjadje mirno van.

Ljudi malo po malo sve više ostavljali krmčuh. Nane je dobro znao gdje je to to mlaslo, nu još se uvijek grozilo pokazati ću ja tomu šćavunskomu smetju, tko je šijor Nane.

Već su izticiala tri godine njegova na- čelnikovanja, te u doskora morali biti novli izbori. Pravdica sa još nekojmii rado je, da već nebude šijor Nane izabran. Osim toga čuo je od svog sina i od g. župnika, kako treba svoj materinski jezik ljubiti i kako bi dobro bilo u obćinu ga uesti, kako neče nikad dobra biti. dok nam bude tujnih zapoviedao. da se valja kojekakvili dotepuha i pljavica rlešiti, inače će svo propusti itd. S toga tvrdo odlučil Nana svaćakoo od načelnika odstraniti.

Nane je pako bio skoro stalan za po- bleđu, jer ako se su mnogi njegove krmča okunili, to ih je još držao u svojih šćakah kao dužnike. Nu i ovi su drugdje misli: **Ako smo ti i dužni, to ćemo morati jednom platiti, a prodavači se nećemo.** Tako mislili naučilo ih je g. župnik i obu Pravdice.

Sve više bližao se dan izbora. Nane letlo po bližnjih selih ngovarajuć za se i za svoju stranku. Za šijor Nane radlja je šarenjačka svojata. Kao što svuda u Istri išlo mu sve na ruku što nije hrvatskoga roda, ili što se je istomu otujnilo. Isto ga oblasti podupirale svimi mogućimi sredstvi samo da všćava nedeože do svojeg prava. U tom izbornom metežu, zaboravi Nane za neko vrijeme i na istu Maricu.

Kod njega pilo se sve po šestinašt. Njegovi ga prijatelji uvjeravali da se neboji, da je njegova pobjeda osigurana.

Da, da, samo pljte, pokazat ću im ja tko sam, reko hi smijuč se.

Vi ste naš dobri šijor Nane. Takva načelnika nebi našli u oiolej Istri, i još vas zamieniti? Nikada!

(Nastavit će se).

valjda po njegovu sudu Istru hrvatiti
pomaže. Njemu su loblido prod očima
osobito tri pučke škole, lovranska
naime, nerezinska i dragučka. Sva ta
tri mjesta su skoro posve čisto hrvat-
ska. Skoro sav narod ili oni koji
imadu za školu sposobnu djecu, mo-
lili su ili mole hrvatsku školu nu
tomu se protivu zem. odbor oslanjajuć
se na kriva, nejasna ili nepodpuna
izvješća, na kojekakve molbenice dvo-
jice ili trojice šarenjakah ili na želju
dvojice, trojice Talijanah, koji zahtje-
vaju da se 100 do 200 djece podu-
čuje talijanski, jer su u mjestu dve
ili tri obitelji talijanske.

G. izviestitelj nije mogao iz-
ravno predlagati, da se u tih i njim
sličnih školah uvedu talijanski na-
ukovni jezik, nu doskočio je svojim
šaronjakom tim u pomoć što je pred-
lagao u ime školskoga odbora, da
se u svakom mjestu hrvatsku školu
otvori i talijanski odel, t. j. da se u
svih pučkih školah za Hrvate otvori
posebni talijanski odel. On je doduše
rekao, da bi se tim zadovoljilo i ta-
lijanskim manjinam, nu mi ga pitamo,
zašto nije istodobno predložio, da se
i u talijanskim pučkih školah otvore
posebni odjeli za Hrvate t. j., da se
u talijanskim gradovih zadovolji hr-
vatskim manjinam. Ne tajimo, da imado
na mnogih hrvatskih mjestih u Istri
po koja talijanska obitelji, koja bi že-
lela, da se njojina djeca talijanski po-
učavaju, nu gdje su pako ta tali-
janska mjesta u Istri gdje nobi uz Ta-
lijano i bar nekoliko Hrvatah bilo?

Zašto se nije pobrinuo g. izvi-
estitelj i za našu manjino. Zar da se
samo Hrvati talijanski uče, a ne i
obratno. Je li vam toliko do toga
stalo da mi uz hrvatski i talijanski
naučimo ili želite možda da nonaučimo
n nijednom jeziku ništa, nego da nas
pomoću talijanskih odielah raznavo-
dite. Izvešće škol. odbora pobijao je
školski nadzornik i narodni zastupnik
g. Spinić, podastro saboru predloge
po kojih bi se imalo u pučkih školah
postupiti, nu sva bijaše kano i uvjek
dosad uzaludno i bezuspješno.

DOPISI.

Iz dolnja Istro. Vesela Vam nelmam
što javiti su ovih stranah a jeremljeđah
imate i onako dosti sa svih krajevah Istre.
Nu, da nama se ne reče, da miče trptimo
i snuđamo sve nepravde, koje nam se čine
i sve nevolje, koje nas biju, evo me, da
Vam se malko potužim.

Napose imademo se tužiti ml u la-
binskom sulbenom kotaru na nestajnuhu
školah, a i one koje obstoje, jesu jedino
na odnarođivanje hrvatske djece. Kao i
škole, loži su i naši občinski putevi i ceste
a gdje nima tih obćillah, zaludni su uz-
đasaji za napredok i blagostanjanje.

Naši narodni protivnici strahuju i
progone sirotu kmeta na sve moguće na-
čine. Oni ga ne smatraju nego kao prosto
orudje za postignućje njihovih, većinom
nećistih svrhab. Ako pronudju koga na-
šega, da znade čitati, naričavaju nu tali-
naške listove, osobito porečku »*bačvu*, a
neprioste 11 tko na njihove zahtjeve, juo
si ga njemu I Hrvatske časopise navlaši
našu očnu »Slogu« nevlde rado u rukah
našeg kmeta. Oni mu ju mraze, grde i
obruđuju dok ju iz kuće sirote kmeta ne-
izlissu. Gdje njma nede to za rukom, tuj
so dogudju, da jedan ili drugi na pošti
napisje na zamot »Slogu« »*rišutatoru*« (ne-
prima se). Tužilo nam se predplatnikah,
da njim list ne dolazi, a mi doznasmo, da
ga gospoda na pošti svojevotju natrag
šaljju.

*) Iz Labinskina stignu nam često pojedini
broj »Slogu« sa oznakom: »*rišutatoru*« a posle
se tuže predplatnici, da ne dobivaju redovito
»Slogu«. Ovih danah dogodilo se tako dvojici
iz istog kraja: Tužbe našu va posta nepomazu,
molimo dakle naše vredno svedenike i učitelje
i u obće našu inteligenciju, da se zauznu, da
se nalmo za njega na naš list predplate i da
mu ga oni daju. Ured.

Dodje 11 naš čovjek u grad na poštu,
da digno »Slogu« tu ga čeka četa koja-
kakvih bezposiicah i klatažah, te ga iz-
smehuju i ruže, da je Bogu plakati, a
gdje tim neuspiju, stanu bogme i groziti
se. Je li dukle čudo, da prestrašen i neuk
kmet takovim postupkom podigne? Eto
tako smo mi u Istri daleko dospeli, da
niti za svoj novac nesamijemo kupiti ono
što želimo! A gdje je zakon, gdje pravica?
Zar je ona samo za Latine? Počeli nam
ovud strašiti i sa novim biskupom, koji
ima doći, nalme sa g. Flappom. Pogovaraju
se i groze, da će čim biskup dodje, ovoga
papa premestiti tamo, onoga baciti onamo,
tretjega suspendirati itd. itd.

Vidite dakle, da smo u vrlo lošem
stanju. Straši nam se i grozi odasvud
od nikud oslona ni izgleda, da bi moglo
bolje biti. Pa neka jošite tko reče, da ne-
viđaju Istram terorizmom, strahovanjem
naših Talijanah i njihova, njih dostojna
svojta šarenjaci!

Dok nebudemo svi jednaki pred za-
konom i pravicom neima nam spasa. Dobru
se neimamo nadati, nu nesamijemo klonuti
duhom, nego tim čvršće upregnuti sve
sile, da nam narod ne zdvoji, da ga oču-
vano za bolja vremena. Svaki u svojam
djelokrugu, svaki kod svojeg zvanja uči
podučavaj i bodri narod, neka se ne pre-
daje, neka uztraje u borbi za obstanak
jer bez borbe nima spasa. Radimo svaki
po svojih najboljih silah, pak mora biti
bolje.

Iz Kanfanaršćina polovicom septembra.
Zadnji dan mjeseca oktobra prošloga ljeta
obdržavalo je občinsko zastupstvo kafa-
narsko svoju redovitu sjednicu. Među
ostalom bijaše rješena onom prigodom
molbenica popa Bevilacqua-e, talijanskoga
parnika, koj je molio, da se ga imauje
kanfanarskim građanom, jer žel bilil austrij-
ski polakik. Sadržni odel kufanarske ob-
ćine proglašilo talijanskoga popa Bevilacqua-
jednoglasno svojim sugrađanom slaved
pred čim g. grofa Goessa, bivšega c. kr.
kotarskoga glavaru, *vrline i zaslugu* (11)
redovno svetionika.

Mi nečemo spominjati kakovo *svjetlo*
bijaše pop Bevilacqua vjernomu puku, već
kušemo saimo, da je poročko-pulski bi-
skupski ordinarijat bio pružio, i listi
toga popu *svake duhovne službe* u svojoj
biskupiji za uvjek. Ova odluka više aricvone
»blasti nije bila nepozната občinskom
zastupstvu. Pop Bevilacqua barovio je
daže vremena u Kanfanaru bez svake
službe i bez svake plate. Smilovno nu
se biskupski ordinarijat u Trstu, tu mu
mifostvo dade mjesto duhovnoga pomoć-
nika u Brezovici. Al za tri, četiri mjeseca
podpisje mu visoka c. kr. vlada u Trstu
putni list u *oblaženu zemlju*, a u valjda
za njegove poznute *vrline i steceno*
sit zaslugu u Istri?

Čestitimo občinskomu zastupstvu u
novomu Kanfanaru na častnom priznanju
od strane c. kr. vlade!

Drugom sgodom sahrani občinski za-
stupnici odlučili su opet *jednoglasno*, da
se ima kanfanarskom kapelanu uzkratiti
godinjh 40 for., koje je primao iz obćin-
ske blagajne u ime ustanove. Da *pravedno*
tj zaključak opravdaju i svoju savjest
imire, mndrovahu sahrani otel obćine
ovako: nu Kanfanaru moralh imamo
tri kapelana, a imamo samo *jednoga*; ovaj
jedan vuče veću platu, nego bi ju dobi-
vao, da je popanjen broj truh kapelanah.
Uzkratimo mu dakle stanarinu »*Svor*«
uzkratimo kapelanu stanarinu, nećuju-
mo više 40 forintih« glasalo se u občinskoj
viesnici. Bili mogao kralj Salomon bolje
mudrovati i pravednije suditi? *Ako morz*,
za dobro obćine mjesto *triuh* *jedan* ka-
pelan svoja duševne i tjelesne sile trošiti,
te ako je za svoj veći trud malo bolje
nagrađen, zato mu se posudu občinskoga
zastupstva toliko puta izmuceno tjelo i
umorena duša *nesmje* na občinskom tlu
besplatno odmoriti!

Do crne se zemljice klanjamo mudrosti
i pravednosti občinskih zastupnikah ka-
fanarskih!

Sega proljetja hodočastio je obćin-
ski sluga sa arkom papira u ruci do ugled-
njih kanfanarskih gospodarah, pozivajući
jih, da podpisu svoja imena. Nije pako
sirotu znao nikomu razumaditi zašto imaju
pozivani svoja imena podpisati? Pozvani
su samo bili, da se podpisi, nu što s nekoji
vikli redi svoj »*Svor*« na sve, što od
načelnika dojde, i učinili, nezajud niti o
čem se tu radi, niti zašto se njihov pod-
pis zahtjeva. Postali su članovi *parznškoga*
pu. društva t. j. onoga zmnja na kojih
noguh, imajuća 300 glavah, komu je po-
glavila zadaća: sve istarske Hrvate *poškapiti*
i premjestiti jih u svojom želudcu u *srdite*
i *sične nesposuđe talijanah*! Sada se toga
svoiga čini srame, pak bi htjeli, da ne bi
mlađeli ljudi togo doznali. Drugi, razboritiji
od ovih, nisu htjeli silepo podpisati, ako-
preem je već stalno na papiru ime načelnikovo,
kao i imena prvih njegovih sarjetalka:

Tankovlča, Barondić-a i drugih, već su
svojom odlučnim »*Svor*« glavu otrali i
obćinskoga slugu otpremili od kad je do-
šao. — *Bvala njim!*

Valjed 8. 12. zemaljskoga zakona za
Istru dne 27. julja 1875. dužan je pred-
sjednik mjestnoga školskoga vieda, harem
jedan put svaki mjesec sazvali *redovitu*
sjednicu, istoj predjedati, službeno obćiti
sa kotarskim školakim viedom i sa drugim
oblastmi i t. d. Članovi mjestnoga školskoga
vieda u Kanfanaru nisu bili pozvani u ni-
kakvu sjednicu od mjeseca julja pro-
šloga ljeta 1883. Do neki dan! Dakle
podpunih 13 mjeseci nije se niti znalo, da
li mjestno školsko vieda u Kanfanaru još
postoji! Meojutim slabo je djeca polazila
školu toll kanfanarsku, kolli onu u Rovin-
skom Selu; pak se nesamjeo s toga niti
čuti kad čujemo, da je bio uspjeh u
jednoj i drugoj školi *nepovotjan*! A uprav-
to, nalmo *nepovotjan uspjeh* u ovih hr-
vatskih školah, bijuse vruda želja naših po-
glavarah i njegovih sumišljenikuh; jer od
ljudi, koji su članovi parznškoga polit-
država, ne moža i nesmje se očekivati
drugo, van da će se latiti svega, što smjera
na zator hrvatskoga naroda u Istri.

Sada razumimo, zašto se kroz celihi
trinaest mjeseci nije zadovoljavalo gore
spomenutom 8. 12. zemaljskoga zakona.
Sada razumimo, zašto se nisu leni i ne-
bajni roditelji po zakonu glohom silili, da
njihova djeca marljivije školu polazi!
Nepovotjan uspjaha u školah se ja htjelo, pak
će biti lakha stvar obtužiti ove dvie škole,
da su za ovađnje hrvatsku pučanstvo ne-
spesobne, da se moraju potaljančiti! Da
se to lakje postigne, treba samo još ne-
koga kmeta naučiti, kuko ima za svoju
hrvatsku djecu *sam* talijansku školu za-
htjevati. Evo tomu dokaz: U zadnjoj obć.
sjednici predlagao je obćinski zastupnik
Tanković, gorljiv član pužinskoga društva,
da bi se ovađnje hrvatske pučke škole
pruotrojitie u talijanske, dokazujuć svojom
velikom mudrošću, da u »*hrvatskoj školi*«
ničesa na nauči, dođim bi mnogo naučiti,
da polazi školu talijansku.

Kod sjednice mjestnoga školskoga
vieda prihodi občinski tajnik Cleva, neki
zapisnik, da otel-gospodari *sami ot sebe*
za svoju hrvatsku djecu talijansku školu
zahtjevati. »*Da je to istina*, možo posvje-
dođiti list g. dr. Fabrisa», koj je bio pri-
stuan, kad su to kmet-otel u obćinskoj
plauri zahtjevali!

O predlogu občinskoga zastupnika
Tankovića, kao također o zaplaniku *to-
božnje želje* hrvatskih obćinarah za talijan-
sku školu, razpravljati će se kod buduće
obćinske redovite sjednice.

Očekivamo za sigurno, da će štovani
obćinski zastupnici onom prigodom opet
svojom *jednoglasnom* »*Svor*« silu pruotrojiti
svoje hrvatske škole u talijanske te opet
sami sebe osramotiti pred čiem mislećega
svietla! Čestitamo!

Obćinari kanfanarski! Zar zbilja ne-
kojim potaljančenim občinskim zastupni-
kom vjerujete, da će si vaša nndobudna
djeca više znanju dohvatiti u talijanskoj
nego li u hrvatskoj školi?

Ne dajte se silepitli! Kojim jezikom
vam se svako nadjelo sv. avangjelje u
erki tumadi, onim istim jezikom treba,
da uče i vaša djeca u školi; misliti, čitati,
pisati i računati. A to je jezik, kojim vi
sami svojom djecom i u kući i vani go-
vorite, to je jezik *hrvatski*! Da govori g.
učitelj s vašom djecom u školi jezik, koj
nebi bio hrvatski, nebi ga vaša djeca ra-
zumila, pak nebi ničesa mogla naučiti.

Da hrvatske škole žest neimato, *jednog-
lađno* biste ju *morali zahtjevati*, ako svoju
djecu istinito ljubite i bojju joj budućnost
želite. Budite dakle zahvalni onim dobrim
ljudem, koji su vam hrvatsku školu ustro-
jili! Ljudi, koji nastoje vaše škole potal-
jančiti i talijanskimi školami vam djecu
vašu otdaviti, nisu prijatelji niti vam
ništa vođi. Oni bi htjeli, da se vašu
neđuđu djecu opoje bezbožnom *»vjeđo-
vanom kulturnom* pak da budu s vremenom
onako bezbožno divlja, kako onaj hr-
banski kralj, koj se u vašoj sredini hrani
puk svojimi divljačkim nasrtaji na mirne
čestite građane u plodu *»vjeđovske kul-
ture*« podučavati! Zdravstvujte!

Pogled po svietu.

U Trstu, 2. oktobra 1884.

Sdruženje naših trijuh primorskih
pokrajinala i jednu sa sielom u Trstu
ostati će, kako nam se čini, ništa drugo
nego hepa ideja, koja bi mogla Austriji
koristiti, da ju hoče upotrebiti. Sve bi
se možda dalo učiniti, da se toliko neza-
zire pred Slaveni, koji su ipak naj-
čvršći i najponzdaniji element u državi.

U češkom saboru predložena je
na razpravi nova zakonska osnova o

*) Taj dr. Fabris stauje obćino u Italiji.
G. kr. vlada dozvoljava mu, da smje kada-
kada posjetiti ovaj vojvod u Kanfanaru. Ne-
zumnio pako, što ima on tražiti u obćinskoj
visari, jer bi mogao i o i lakho po a v j č
do čiti, da zahtjevaju kmeti sami po sebi
talijansku školu? Op. pisca.

izbornom redu za taj sabor. Polag
te osnove kotari su pravo razdiojeni,
a i građjani, koji plaćaju najmanje
5 for. izravnoga poreza, imali bi pravo
izbora. Nu malo je nade, da će bit
još ove godine poprmljena rečena
osnova.

Dne 29. prošloga mjeseca otvo-
ren je na svečani način ugarski sabor.
U prestolnom govoru napominje se,
da su prijateljske svezu sa svimi eu-
ropskim državami povoljne te da se
je nadati, da se mir neće tako brzo
narušiti. Kao prve zadaje sabora imalo
bi polag prestolnoga govora biti;
Uredjenje magnatsko kuće, produlje-
nje sabsorskoga mandata na pet godinah
i razni drugi zakoni tičući se nutar-
njih ugarskih poslovah. Ovaj sada
sabrani sabor imao bi opet nagoditi
se s ovom polovicom carstva glede
zajedničkih odnošajah, jer koncem
1877. izičio na deset godinah sklop-
ljena nagodba.

Na 30. pako minuloga mjeseca
otvorio je kraljevskim odpisom
hrvatski sabor u Zagrebu. Od pro-
šloga tjodna sve je mirno u Hrvatskoj
svo oči obračeno su na sakupljeni sa-
bor. Poslednji put spomenuti smo, da
69 kotarah pripada narodnoj stranci,
24 stranki prava, 13 neodvisnoj, a
zastupnici trijuh kotarah da nepri-
padaju nijednoj stranci. Danas imamo
javiti, da se je medjutim obavio u
Samoboru uži izbor te da je zastup-
nikom jednoglasno izabran kandidat
stranko prava g. dr. Hinko Hinković.

Naš carević i carevna odputovali
su ovih danah na pohode rumunjs-
skomu kralju u ljetnik Sinaj.

U Italiji miruje politika, jer im
kolera zadaje odviše posla. Ovaj crni
gost razgranio se je širom ciele Italije,
nu nigdje neharu onako žestoko kao
u Napulju. Rimski papa odredio je
da se iz njegovih srodstvah ima po-
tražiti milijun talijanskih lirah za
uredjenje bolnice blizu Vatikana. Ova
bolnica imala bi služiti za nevoljnike,
koje bi spopala kolera. Nu do sada
nije čuti, da je u Rimu preotela mah.

Francezka stoji uvjek na ratnih
noguh s Kinom. Pisalo se, da će
Kina popustiti te da će se nagoditi,
nu dosada se samo pripravljaju na
odpor.

U Englezkoj uglednije novine
tuže se, da englezko ratno brodovlje
prem dosta jako, da neodgovara više
ugledu i moći Volike Britanije to ga
valja u svakom smjeru povećati.

U Belgiji taku zvani liberalci
nemogu pregoreti, da je kralj potvr-
dio školski zakon, gdje se crkvi daje
nijkoliko upliva kod odgoja djece.
Mislili su, da će pojedinihi škandalu
i nemiri prestrašiti kralja i ministar-
stvo. Spremali su deputaciju na kralja,
nu ostali su s dugim nosom, kad jim
je ovaj izjavio, da kao konštitucionalni
vladar nije mogao drugčije raditi. Za
liberalce dobra je konštitucija samo
onda, kad ju za sebe imaju upotrebiti!

U Egiptu nikad pravoga mira.
Englezka, koja je okupirala Egipt,
htjela je na londonskoj konferenciji
urediti financijalno stanje te zemlje.
Odaslanici europskih velevlasih nisu
bili sporazumni sa promjenami, koje
su se imale preduzati, jer da bi tim
štetovali posjednici egiptaskih zadu-
žnicah. Kad se neda dobrim a to se
mora zlim. Na ponuku sa strane En-
glezah egiptaski podkralj ili kedive
naložio je, da guvernieri pojedinih
njegovih pokrajinah odašilju poreze i
ostale dohodke direktno na egiptasko
financijalno ministarstvo, a ne kao
dosada na posebni od Europejacah sa-
stavljeni odbor, koji je imao paziti,
da budu plaćani egiptaski vjorovnici.
Proti tomu koraku protestirale su sve
europske vlasti izuzam Englezku,

nu teško, da će tim što polučiti, jer najprije se ima ona bogata ali nesretna zemlja urediti pak onda se imaju platiti vjerovnici.

Franina i Jurina.

Fr. Čes Juro čut jedu Krnjejsku?
Jur. Aha da ako Boga znaš, zađ nisam već dugi nis krnjejskega čul.
Fr. Tuko no, Na vilju dhanv prodal san va Pulj etrašnj; šal san va butlgu nreč prizjarlje kupit, a onda po malo po pluce, kudo se janol prodavaju. Stanes i poslušan kako jedan kmet za nekum žanam krild: »Ej ženo, to je moje janje».
Jur. Štam ju bilo Boga i ljud...
Fr. Moč no, ne zabadaš se kako i huda stonajuja... Žana pokaze seljaku zubi, da ona je lipo janje kupila i da ga neda nazad. Kmet ju pita ča i kako, a oza mu pokaze s prstom na jednoga muža va šaraj krnjejskog robe ki da nj j je janje proval.
Jur. Vidi, vidi sotonu, ki bi rekai!
Fr. A da, Krnjej ima duge prste, a kd mu uohiti narastu, nimaju konca ni kroja.
Jur. A ča je Krnjej muča, kad su ga oltatili?
Fr. Mučal je kako i zid; priznal je, da je ukis janje i da ga je ženal prodal.
Jur. Huncut malo vidal krnjejski!
Fr. Ma je tepoz, zađ da mu je za potrlbu krnat neki šovlika muka, ni nje, već kade valjuje od užanjo.
Jur. Tuko nekruče iz mizerje no?
Fr. Da ni tako puli nas bilo mizerija koliko je ima on. Krnoj smrad prepredava je janje, imao jih je priko 80 a sirotu kmnet samo dva i te mu je bitil odmlat huncut.
Jur. A... ta je hajl nego Turčin, Bog mi grihe prosti. Od kuda je Frano ta groba?
Fr. E brate Juro, on će doznat za naš razgovor, pa ako ti se sum ne oghni pokazat ču ti ga s prstom.

Različite viesti.

Dr. Dinko Vitezić. Da zadovoljimo upitnu, koji nam dolize sa više stranu, upotrebimo nam je javiti, da je naš zastupnik polovicom prošloga mjeseca položio kod ovašnjega čas. kr. prizivnoga suda pripisanu ovjratničku prilogu te da se je onda natrag povratio u Zadar. Početkom novembra t. g. otvorili ču odvjetničku kancelariju u gradu Krku (Vegetu).

G. Andrija Mikiša. Pisu nam iz vošotkoga kotara, a mi s radošću bliježimo, da je dosadnji upravitelj župa u Bercetu p. g. Mikiša potvrdio za župnika u Lanišću. Sve protivničke spletkice nisu polučile da će kr. namjestnički zapan njegov izbor. Čestitamo njemu i vrlim Lanišćanom.

Izidor Pagliaruzzi. Danom 25. septembra oglašili su smrt svoga oca odnosično lastu gospodja Matilda supruga pl. Klavdia Sanladorskoga, gospodice Marija i Adena, gg. Jostp Pagliaruzzi i Anton vitez Klavdia-Sanladorski. Ta osmrtnica zaobljelo je virnula množinu prijateljah i znaćan obitelj po cijeloj Gorickoj, a stalno sve slauovnike trgu Kobaridu. Goricki Slovenci upoznavali su u pokojnom Izidoru Pagliaruzzi u mnogogodišnjega pokrajinskoga zastupnika, koji je znao odlučno zastupati njihove protitke. Već dio svoga življenja proveo je u Kobaridu kao pjevanik i kao poštar, a narod ga je izabirao svojim zastupnikom za pokrajinski sabor i svojim občinskim načelnikom ili županom. Kao župan brinuo se je on za dobrobit pućanstva i njegovu duševnu noobrazbu. Za njegova županovanja uredilo se u Kobaridu tok potoku uredile se ulice, sazidalo se kućah, u obće poljepšalo se kobaridski trg. Kao župan i predsjednik mjestnoga školskoga vjeća brinuo se je vrlo za školu, posjećivao ju je češće i pohvaljivao u njoj pohvaljivao je korio ukora vredno. Goricki neima trga, u kojem bi se pripravilo za dalnje nauke toliko mladil ljudih koliko Kobaridu, a oni su našast i Kobaridu i Sloveniju. Kobarid je najrodoljublivi trg u Gorickoj. Uz slavnoga pjesnika Simona Gregorčiča; uz bilježnika Gruntara, uz mnogogodišnjega

župnika i dekana tamošnjega i drugih, zasluža je to i obljubljenoga pokojnika Izidora. Što njega osobito rissi jest to, da je prionuo uz onaj narod, među kojim je žvio, i što je svoju djecu prema tomu uzgojio. Dva sina izvijbio je u mladenaku dob. Ostao je samo jedan, Josip, koji je nastojao da milimom jedn nadomjesti zgubu dvojice sinovah, i koji nastoji i nastojat će da slovenskemu narodu nadomjesti dvojicu radnikah na narodnom polju. Poznat je već kao pjesnik, i bit će stalno svaki dan sve to veće kao branitelj... naroda. Njemu, za svu rođbilju, naše duboko sažaljenje nad gubitkom preljubljenoga oca!

Prevod bio je sjajan. Truplo pokojnika blagoslovlilo se je u crkvi sv. Ignacija u Gorici, gdje tek koju godinu obitelj Pagliaruzzi stanuje. Izvan grada, na početku ceste vodeća u Solkan i dalje zapjevali su pjesvači pod vodstvom gosp. Hribara nadgrobnu pjesmicu »Janica tihna. Za mrtvačkim lešom vozilo se jednina pokojnikov Josip zajedno sa župnikom i dekanom kobaridskim u Kobaridu, da položio truplo Izidora Pagliaruzzi u obiteljsku grobnicu. Lahka mu zemlja!

Porečki listić donaha i svojem posljednjem broju pismo g. Carla Cleve iz Baršana, kojim bi bilo dokazati, da je »Naša Sloga« gledi njega kapitalizata! Uzalud je govoriti onim, koji neće da čuju. Jeli je g. Carlo Cleve latinito ili nije, da je vađ najuk kod rovinjskoga suda primio više plaće nego li ga je bilo? To je glavna stvar, drugo sve su triće. Mi smo se za stalno nadali, da nedete imati srećnosti svojim sugrađanom objaviti, da ste si dno platili 60 for. za vaše putove u Rovinj. Dakle velikodušje i pedeset forinti! U ostalom ostajemo kod svega, što smo napisali o tom predmetu pod naslovom: »Na svoju obranu«.

Mjesto občinskoga tajnika. Čitamo u tišćanskom službenom listu razpis natječaja za mjesto tajnika u Baški na otoku Krku. Od moliteljah se zahtjevaju svjedodžbe o dovršenih naukih (valjda pravnihkih?), a nupose o sposobnosti rješavati službene predmete i svjedodžba o neporočnom moralno-političkom (i) ponašanju, a za sve to uživati će tajnik svotu od 360 for., koju će na obroke na loncu svakog mjeseca doznati. Jednu će imati ipak poluključu budućih bašćanski tajnik, a ta je, da ne mora poznati nijednoga jezika, jer o tom natječaj posve štiti.

Banka Slavija sa sjelom u Pragu posudila je ovih danah novostrojenju posujilnici i štedionici u Kopru 10.000 for. uz povoljne interese. Ovaj novac dicit će koparska posujilnica svojim članovom i koparskom kotaru uz malo veće interese, nego li ga je suma dohla. Članom koparske posujilnice postune onaj, koji uzme bar jednu dionicu u vrednosti od for. 5. Da se ovaj tolj potrebit povećati podhvati čim bolje u našoj siromašnoj pokrajini udomi i učvrsti, donest ćemo, čim nam prostor lista dozvoli, pravila koparske posujilnice i štedionice uz potebita razjašnjenja.

Za danas izričemo toplu hvalu upravi banke Slavije, koja blaghotno pritiče u pomoć našoj posujilnici, a tim pokazuje, da njez na srcu leži napredak i blavenstva u Istri.

Morem odnešena drva. U noć od 16. na 17. septembra g. 1880. bacilo je more na obalu kod sv. Martina i Ustrinjah na otoku Cresu drva, koja bi jahu javnom dražicom razprodana i od kojih je preostalo, nakon namirenih troškovah, svotu od 147 for. 20 nvč. Č. kr. Inđki ured u Lošinj u traži vlasnika spomenutog drva, koji mora tekom jedne godine gornju svotu dignuti.

Neuku nauka.

Novi način zamjesiti tjesto izmislilo je neki francezki inženir. Prigotovio je nalme željeznu ruku, koja se sama miče te tjesto mnogo bolje i koristnije zamjesi (omlad), nego li najuvježbaniji pekar sa svojom često zamazanom rukom. Isti inženir izumio je takođerje novu peć u veličini od 60 centimetra do 2 četvorna metra. Ta peć dade se ugrijati u 20-25 minutah, kojim mu drago palltom, drvom, ugljeljem, koksom, plinom itd., a kruh i ina peciva može u toj peći izpeći i diete. Peć ovakva dade se upotrebiti takođerje u sobah mjesto obične grijače peći jer neprozivudja dima ni smrada.

Prihod od tabaka. U prvom četvrtu t. g. prodalo se domaćeg i tudjeg tabaka i smotakah (cigarah) za 16 milijunah, 457 tisuć i 631 for.; odabranog tabaka i smotakah za 620.917 forinta. ukupno dakle 16.778.548 for., za 1.006.789 for. više nego li u prvom četvrtletu prošle godine. Prodalo se pako u Českoj više za 319.201 fr.,

u dolnoj Austriji za 228.735 for., u Galiciji za 165.421 for., u Stajerskoj za 406.846 for., u Moravskoj za 97.455 for., u Primorju za 88.806 for., u Sleškoj za 34.573 for., u Koruškoj za 27.286 for., u gornjoj Austriji za 12.484 for., u Kranjskoj za 12.041 for., u Solnogradskoj za 11.028 for., u Bukovini za 8.725 forinta, u Trolu za 6.831 for. i napokom u Dalmaciji za 686 for.

Smotakah razprodalo se: domaćih 282.6 milijunah komadah (za 265 milijunah više), cigaretab 68.7 milijunah (za 19 milijunah komadah više). Poraba tabaka za nos narasla za 5.841 kilogramah više. Tabaka za lulu prodalo se u svemu za 121.317 kilogramah više. Odabranoga tabaka za 1458 kilogramah manje nego li u prvom četvrtletu prošle godine.

Kućna muha. Dosta se čuje prigovora na dosadnost kućne muhe, koja da je sigurno stvorena bez svake koristi; nu englezkomu lučbaru (kemiku) Emersonu podje za rukom dokazati, da i ova nezgodna životinja dosti važno mjesto u narodnoj okonomiji (gospodarstvu) zauzima. Tko je pužilo muhu, mogao je opaziti, da kad se je nektoje vrijeme po sobi plela, sjedne na koje mjesto, i štati se kao mačka. — Najprije porihije si zadnje nožice jednu o drugu, a onda prvo; pa tko ju dalje motri, vidi ti de, da svojim rilcom predje preko cijelog svog tjoia, dokle može doseći. A zašto ovo čini ta mala životinja?

Ovo pitanje riečilo je Emerson, po kojem se izlazuje muha kao osebili prijatelj đovječanstvu. Jakim sitnozorem (povećalom) promišao je rečeni kemik, da kad muha po sobi obiletava svojim letom napuni se parasiti (nametnici) ili s infuzorijami (nevidi), koji se u solnom zraku nalaze, a čistiše se svojim rilcom jih poždere. Zato si riblje nožice, da sve one nametnike na skup snbere, kako će ih lakše pogutati. I dočim u zimi rečeni nevidah toliko nema, nestaje i muhah spavajućih zimi san; nu ljeti puu je zrak tako posve sitnih životinjnah, zato i tolike muhe, da nas od njih brane i zrak, glavno životno počelo, čiste. Gdje se razvijaju kojekakvi mirisajući ili udarajući vuji, i gdje se kuba i jede, tu je onih nametnikah silno množtvo; al zato ima na takovih mjestih i više muhu, dočim u čistih i tučnijih mjestih je nametnikah, pa i manje muhu. Zato ne prigovaraj đovječa nikad nekorištnosti na kojega bilo još neznatnoga stvora, jer drugi Bog nije lje ulšta bez uzroka ili koristi stvorio, samo treba svaki stvor dobro pojmiti, i tim stvorčevu ruci viek dostojno zahvaljivati znati.

Jednostavno sredstvo proti kradi: Zeljezno i ocalno posudje i oruđe posve lahko pohrdja, ako je izloženo djelovanju vlage. N. pr. noževi, cjevci od pečih silicni stvarari pohrdjaju vrlo lahko. Praktični Englezi rabe upotre. Oni ili pospu dotično posudje živim vapnom ili ga izpraju u vapnenom mlieku. — Dokazano je, da posudje izprano u vapnenom mlieku nehrđja, dapače i posudje od bieleg lima uzdržava se puno bolje, ako je proprano u vapnenom mlieku.

Črsti maz ili hepak. Toliko put dozdidi se, da se svjetlička od petroleumu razsvodi od staljku. Ili se nož razsadi ili šta siliena. Posva jednostavnim sredstvom dadu se te stvari popraviti. — Uzme se komad koečja (alauma) metne se na prostu žlicu, ugrije se na vatri ili na svičić, pa se još vrude ulije u držak, i odmah sastavi ili zasadi drugi dio. Tako složeni komad ostanu čvrsto jedan uz drugoga.

Trgovina preko Rieke. Glavni predmet izvoza iz Hrvatske i Ugarske jest drvo, koje sada sve ide preko Rieke na more. Prošle godine izvezlo se je preko Rieke hrastovih lučlicah za 14.359.790 for. dočim je godine 1879 preko Rieke oipremlejeno samo za 2.716.148 for. Najveću svotu iznašaju dužice, od kojih je lani otišlo 43.419.700 komada. Ovi podatci dokazuju, da je snižena voza. Lani preotela Trstu, gdje je godine 1880 izvoz bio preko 44 milijuna a lani do 17 milijuna. Kao što drvo, tako ide sada i sve

brašno iz Ugarske i Hrvatske za Englezku i Francezku kroz Rieku. U posljednje pet godinah izvezlo se je preko Rieke brašna u vrjednosli od 63.907.120 for. Što Dalmacija kvarnarski otoci i Istra troše, to obskrbljuje još Trst.

Čuvajmo se prašine. Prašina je jedan od najštetnijih, ali najpogibelnijih neprijateljnah našemu zdravlju, koji ulazi na razne načine u naša puća, gdje može ostati kroz sv život, pa nas draži i zauzimlje dragocjen prostor, koji bi imali zauzimati zrak i krv. Mnogi radnici živa kratak i kukavan život s jednostavna razloga što gutaju otrovnu prašinu; nu i mi drugi, koji nismo u takvu poslu, progutamo u gradovih i kućah dosta prašine. Čisteć prašinu sa pokućstva, taj naš neprijatelj mienja samo svoje mjesto, dočim bi ga morali posve uništiti. Sobe valja mestl sa vlažnom, pilatnom od drva a na šupove pobacati ovlaženo lišće. Ladanjski zrak, a osobito morski zrak ne samo da je prijatelj plućam radi svoje čistoće, već i radi toga, što ne ima skoro ništa prašine.

Pomorske viesti.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tu- i inozemstvu.

Danas izišli su:
Trst 24. rujna. Prima Donna, Valhalo iz Baluma, Vojđa, Zračnić iz Kavala, 26. Barun Komony, Sirk iz Glasgowa. — Rieka 24. rujna. Capricorno, Pezoli iz New Yorka, Dotti, de-telli iz Barletto — Bari 20. rujna. Mate P. Puriš iz Bioko. — Bregio 12. rujna. Gonia P. Saveno iz Rieka. — New-carlo 6. rujna. Saveno iz Rieka. — Galtanoro 12. rujna. Libertas, Jurjević iz Muršija. — Galtanoro 12. Sloga Lujak iz Trsta. — Galtanoro 13. rujna. Tapanog, Radmiri iz Baluma. — Vlač iz Rieka. — Galtanoro 13. kolod. Euro, Prunmila iz Leittha. — Rovers 19. rujna. Stefano, Rundić iz Rieka. — Saveno 23. rujna. Dorina, Mohović iz Kardilla. — Havre 24. rujna. Reb-eca, Jakušić iz Pustokole. — Ponillaz 24. rujna. Olga K, Mikulčić iz Rieka. Deveti dnbrovacki, Mikulčić iz Pensakole. — Cardiff 24. rujna. Nilo, Marinović iz Plymouth. — Svanuso 22. Carolinna G. Bolinčić iz Bordauxa. — Plymouth 23. rujna. Slavia, Kamenerović iz B. Ayres.

Ostajili su:
Trsta 23. rujna. Jospia M. Slanghor za Pireo, Giovanniho E. Jovanović za Patras, 24. Carolina, Sigišić za Oporto, 25. Robert, Mar- gnitić za Marsilju, Cavaliero Kropf, Lutović za Oporto, 26. Neptun, Visti za Livorno. 23. H. Komony, Sirk za Sv. Juraj. — Rieka 20. rujna. Tonini II. Sopu za Marsilju. 23. Pol- juce, Kulić za Brazil. — Carigrada 23. Tapan- rogo, Radmiri za Salonik. — Rouena 20. rujna. Argo, M. Maroja za Kardiff. — Gibraltar 24. rujna. Szapary, Ietelić za Metka. — Queen- stown 23. rujna. Alessandro T., Meročić za Rotterdam. — Lisbona 22. rujna. Emilia, Tudi- na za N. Jork. — Tullis-Bay 23. rujna. Amor, Škopinić za Delaware. Jafet II. Klobčeva za Delaware.

Lučrijski brojevi

dne 27. septembra			
Trst	90	89	4
Line	25	35	94
Buda	19	84	56
od 1. oktobra: li			
Prag	5	77	1 37 68
Lavov	48	79	9 5 69
Hermanstadt	12	23	49 85 61
Insbuck	71	20	48 87 51

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	58.-	do for.	64.-
» Santos	»	42.-	»	58.-
» Ceylon	»	89.-	»	»
» Portoriko	»	»	»	»
» Moka	»	»	»	»
Cukar tučen	»	19.25	»	24.50
Ulje za jelo	»	41.-	»	42.-
» dalmatinsko	»	41.-	»	45.-
» talijansko fino	»	70.-	»	80.-
Riža talijanska	»	18.-	»	20.-
Papar	»	86.-	»	87.-
Bakalar	»	22.-	»	»
Petrolj u barilah	»	9.50	»	10.50
» u sandučku	»	12.50	»	»
Mast svinjaka	»	51.-	»	60.-
» englezka	»	65.-	»	»
Stanina	»	56.-	»	59.-
Maslo	»	80.-	»	96.-
Lanj	»	44.50	»	»
Narandže puljizka	»	3.25	»	8.75
Limonji puljizki	»	4.-	»	0.63

Rosici	10.-	10.50
Maudole	70.-	70.-
Brodzje sutanina	15.40	16.50
Smekve Calamata	18.-	20.-
Grafak	10.-	13.-
Požulj	7.-	11.50
Leča	18.-	20.-
Vuna bosanska	106.-	115.-
» istarska	110.-	115.-
Keže strojeno	106.-	111.-
» volovsko surove	22.50	48.50
» janjeće 100 k.	60.-	110.-
» kože	80.-	145.-
Ljes	-	-
Slene	1.40	1.80
Sjilve bosanske	26.-	28.-
» hrvatske	26.-	28.-
Pšenicu	9.45	10.-
Kukuruz vlaški	6.50	7.-
» banatski	8.50	-
» hrvatski	7.-	7.50
Rož	7.52	-
Zob magjarski	7.50	-
» hrvatski	7.50	8.-
» arbanaska	6.25	7.-

Tršćanska burza

od dne 1. oktobra:

Austrilska pap. renta	for. 80.70	do for. 80.80
Ugarska	88.40	88.50
Ista u zlatu 4%	92.50	93.30
5% ugar. renta	88.70	88.80
Dionice nar. banke	819.-	-
» kredit-banke	287.-	287.00
Talijanska renta	95.-	95 1/4
London 10 ltrah	-	-
sterlnah	121.45	121.85
Napoleon	9.08	9.08
C. kr. cekuli	6.67	6.67
Dr. franc. marko	69.50	69.55
Iste franc. marko	48.25	48.43
Talijanske lire	48.20	48.80

Za svako doba godine

preporučuje se »Hrvatski Bogoslužbenik«, u kom osim jutrnja, večernja i raznih pjesama hrvatskih za crkveno pjevanje kroz svu godinu, ima i put od križi, otkaj velike nedjelje, plač Gosplu, služba na mrtvi dan, Svesveto, Božić, Mlado ljeto, Vodokršće, Svjećnik i ostale Gospino bogdane, Ruzarij, Litanije, Gospe i Svih Svetih, kako se služi sv. misa staroslovjenski, otkaj na sv. Jurju, Sv. Ante, apoštole sv. Ćirila i Metodaja, Aziško proščenje itd. Nalavlja se kod uprave »Narodnoga Listar u Zadru. Mohko zapada fr. 2.-, a vezan u koži i pozlađen fr. 2.70. Tko pošljuje novo zamijeniti, prima ovu knjigu od preko 400 strana u kuću bez kakva pošlarskoga troška.

Oglas sajma.
Dne 18. listopada 1884. odnosno na dan sv. Luko obdržavati će se u mjestu Seleo u Vinololu snjam na koga se svakovrstna roba i blago uz propisane marvinske putnice dopremiti može.

Poglavstvo upravno občine.
U Seleo 22. rujna 1884.

Podružnica u Trstu c. kr. povl. anstrijskog vjeresijskog zavoda za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje u bankah uz

- 4-dnevni odkaz 3 1/2%
- 3-dnevni odkaz 3 1/2%
- 30-dnevni odkaz 3 1/2%
- u napoleonidrih uz 30-dnevni odkaz 3 1/2%
- 3-mjesečni odkaz 3 1/2%
- 6-mjesečni odkaz 3 1/2%

Okružni odjel u bankah 2 1/2% kamato na svaku svotu a u napoleonidrih bez kamatah.

Naputnice za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropnav, Lavov i Rieku, undalje Zagreb, Arad, Grao, Hermanstadt, Innsbruck, Clolovac, Ljubljana, Saleburg bez troškova.

Kupnja i prodaja od devizah, efektah, također unovčeno kupuno uz 1/2% provizije.

Predujam na varrant, uvjeti na sporazumjenju uz otvor kredita u Londonu ili Parizu 1/2% provizije za 3 mjeseca.

Na diekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povećaj iznosa glasom posebnoga sporazumjenja.

U Trstu 1. oktobra 1884.

Budimska gorščica

Preporuča se od najprvih liječničkih strokovnjakah tudjih i domaćih, kano najuspješnije djelujuću vodu gorščicu za čišćenje krvi i za blago čišćenje želudca. — Može se uvijek dobiti svježa punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lekarnah. Vlasnici braća **Lozer u Trstu.**

Bogato skladište

željeza svako vrsti, dužine i veličine, ocicla, žute miodi (otuna), olova, bakra (rama) kositra (oinka), željezino prosto i fino radjena, orudja za razne zanate i obrte, poljo-djelskog orudja, raznih sprava za kuću i brodovo, va-gah decimalnih i stolnih preporudaju

Chevesich i Miloveich
Palazo Carolotti u Trstu.

NB. Sva se domnja (tuzemska) roba razušilja slobodna od carine i po najnižih cianah.

Franco di dazio MOBILI

migliori e più a buon mercato

in grande assortimento presso **IGNAZIO KRON**
DEPOSITO MOBILI DI VIENNA
Trieste, Via al Teatro Numero 1, A (TERGESTEO)

Prezzi correnti illustrati si spediscono dovunque franco o gratis

Bez ove obrubene znamke, zakonom štšene, imade se taj liek po dr. Malicu smatrati kano patvoren

Cviet proti trzanju,
po dr. Malicu, je odlučno najbolji liek proti kostobolli i reumatizmu, trzanju po udih, bolosti u križu i živelih, otekli, utvrdnuhim udom itd.; ako se vabi i kratko vrijeme prestane posvema trzanje, što dokazuje množinu zahvalnicah. Traži se samo »veric-
(Obrub. znamka) proti trzanju po dr. Malicu uz priloženo silštenje; 1. staklenica 50 nvč.

Zahvala.
Gospodinu J. pl. Trkoczju, liekaru u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silna trpila i razne domnje liekove bezuspješno rabila. Pošto se je jako bolest što činju sva većma pogoršovala a ona nije kroz više danah više na nogu stajti mogla, nastojao se na Vaš dr. Malicu kostobolni liek za 50 novč., te si ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovi! uspjeh da se je majka nakom što ga je kratko vrijeme upotrebljavalu posve teških bolih oslobadila. Punim osvjedočenjem prizujem dakle dr. Malicu kostobolni cviet kano izvrsnat liek to ga svakomu bolestniku u silnoj bolosti preporučam. Vašoj blagorodnosti izričom pako najhrabrdajnu hvalu; avim stovanjem.

Frano Jug,
posjednik u Šmarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kranjski.
Izvrsnat proti kašlju, hripanici, vntobolli, prehladi i plućnoj bolosti; 1 staklenica 50 nvč. Koristi se i nego li svi u trgovini sa malazadi siropi.

Krv čistode krugijice o. kr. povl., nobl smjelo u nijednom gospodarstvu manjkati; one su vod' štud pita pomogla kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kod su utvrdnula uda, polvaren žuludca, kod jetrnih i bubregnih bolostih; u škntulnih po 31 novč., jedan zamotak sa 6 škntulah i for. 6 novč., Razušilje sa samo jedan zamotak

Gori navadene specijalitate, koje su mnogopletnim izkusvotm kano eabilne uspješne pripoznate, imadu cviet čista u zalugi i razpšilja odmah pošlarskim pouzeom.

liekarna Jul. pl. Trkoczja - pri samorogu» u Ljubljani, Mestni trg br. 4.

Bra i sjegurna pomoć za bolosti želudca i njezine posljedice.
Obrana zdravlja
ovil gotovo o začuvanju i pospješnju probave ier ova je glavna podloga zdravlju, te koli štetnostom iost a čišćenom dobrostanju. Najbolji domaći liek za uvoditi probavu, pri čieru mješanje krvi i odstraniti nevdavna vječito krvi jest ved odavna poznati i obljubljeni

dr. ROSA životni balzam.
Pridrejan je od najboljih, liječničkih najčiepljih celentih; izkazuje se osobito kano sjegurna pomoć kod nevdne probave, kod odigravanja, nadimanja, blyvanja, kod bolostih u želcu i žuludcu, želudacnom trčju, prepunjenom želudcu, kod navale krvi, hemoroidah, ženskih bolostih, kod bolostih u bregcih, hipohondriju i melanholijsje navale slabe probave; on otvirljuje svu djelatnost probave, čišćenje krvi i davlja bolestno želu iznova silu i zdravlje. Uvijek ovo izvrsno vlastiti, postao je sjegurna ljudski domaći liek a radi toga svuda je poznat.

1 staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for. Na tlaudo pohvalnih pisamah, lahko svaki pročitati. Balje se na frankirana pisma ne svo strani uz pouzede iznosa.

Gospodin Fragner!
Molim Vas, da mi pošaljete poštom 10 staklenicah dra. Rose životnoga balzama. Ovom zgodom vam javljam, da je taj liek istan, jer pošto ga rabim već 3 mjeseca, rečim vam lieku bolost u želucu, koji me je bolio 10 godina. Isti liek održava je i moju upravu, koja je bolovala preko 10 god. na jetrih, a sada održava i moju djecu u zdravlju i čuva ju osobito od simion, koja je ovdje tako česta. Primite gospodine ova u znak mojeg visokog stovanja, kojim se bilježim

Kazimir Masakli
nadzorik željezničkog poduzeća u Alsekou u Brblji.

OPOMENA!
Da se izbjegne namilim zgodam, prosim ova p. n. gg. naričnik, neka zahtijevaju izrično dr. Rosa-a životni balzam iz liekarnu B. Fragner-a u Pragu, jer autn opozic, da ne dobili naručitelj od više stranaka neuspješno svotom ako su tražili jednostavno životni balzam a ne izrično; dra. ROSE životni balzam.

Pravi dr. Rosa-a životni balzam

dobiva se samo u glavnom skladišću B. Fragnera, liekarnu »Kernovni oris« u Pragu, ugao »Spornogara« Br. 205-3.

U Trstu: P. Prednini, G. Foraboschi, Jak. Soravallo, Ed. v. Lettenburg i Ant. Šušina, liekarnici.

U Zadru Andrejč N.; Rieka J. Pradam; Dubrovnik Alaskić; U Heratskoj i Slavoniji štšede liekarnu; Zagreb Arzam G. H. Jakšević (gornji grad); A. E. Alfordina braća; M. L. Finkh; Fr. Perlekt. Stara Gradiška St. pl. Varičić; Belovar Mikšević; Oskaj J. G. pl. Dienea; Brod n. S. N. B. Kuković. Gosnić V. Vonki; Jaska Ed. p. Tomaj. Ivančić Ed. Tollovič; Karlovac G. Finesis i Ed. pl. Sinčević; Križevci L. Brotsky. Kutina S. Bachorsky. Nova Gradiška D. Diones. Otlač V. Častek Ogulin Jos. Finkh, Petrovaradin Deol. Brhen. Pregrada H. Blišnaky. Sušak J. W. Werthimstein. Valpovo Al. Deažathy. Vrškovec Fr. Herzlj. Fukanar, Fel. Kirchnbaum. Varaždin A. Kusy. Zupanje Malter A.

Sva liekarnu i veća trgovine sa materijalnom robom u Austro-Ugarskoj imadu skladišća toga životnoga balzama.

Tamo sa takodjer dobije:

Pražko domaće mazilo proti oteku, ranam i svakojakoj upali.

Ako se ženam prsa upale, ili otrdnu, i kod svakog oteka, kod erva u prstu i zanoktici, kod izvinutija, kod morske (mrtve) koshi, kod reumatidnog oteka, kronične upalo u kojenih, rukah i ledjij; ako si teku nogu izvine, proti kurjem oku i potu nogu, kod ranjenih rukulih, proti lišajem, proti tekničnim ranam, otvorenim nogam, proti ranu i upali kože, nelma boljega mazila nego li je ovo. Zatvoreni otok brzo sa izliči; svrad koji se oteka kaže, izruče ova mazilo brzo i rano izliči. Ovo mazilo je radi toga tako dobro, što odmah pomože i rano sa prije ne zacijli, dok nije ran guoj i je izvječ. Zaprleći također rast divljega mesa i čuva od upale. Također ublaži bolosti. Otvoreno i tekuce rano moraju sa miličnom vodom izprati, zatim se na nje ovo mazilo priljepi.

Škntulica se dobivaju po 25 i 35 nvč. Balzam za uho

Po mnogih pokušaj pokazao se ovaj balzam kano najbolje sredstvo; on odstrani naglušnost te se po njem zadobije opet juri izgubljeni sluh 1. staklenica 1 for. a. v.

Nepogrješivo!
Svak dobije iznosa natrag, kod koga bi moj sigurno djelujući **ROBORANTIUM** (sredstvo za bradorant) bezuspješno ostao. Isto tako sigurno djeluje proti čelarnosti, ispađanju kose, peruti i osjećanju. Uspjehi višaju po 1 for. 50 nvč. i boce za probu

J. Grolsch u Brnu.
Roborantium opetovno upotrebljen pokazuje također dobar uspjeh protiv slabosti i glasnoljst.

U Trstu: Petar Slovcovich, farmacia nla Marina, Vin Sanita broj 13. Hrvatska I. Slavonija: Zagreb: samo C. Arzam. Aliska: Alskan. Boinija: Sarajevo: Pl. Plegelj, liekarik D. Tuzia: Pečiković, liekarik. Dalmacija: Zadar: Andrievič, Spiljet: Aljinović.

Tamo se može također dobiti Eau de Hebe, izložno sredstvo ljepote, koje nadrži svježost i bieloću puti. Clena 85 novčića. — Bonquet du Serail de Grolsch, vonj za rubice i elegantni sviet. Ovo je liecar svih vonja. Radi vnersnogo ljepo sprave, služi i kao dar za Božić i Imendan. Ciena for. 1.50

!! POZOR !!
NB. POZOR OD PATVORENJA!
1884. IZLOŽBA U KALKUTI.
Diplom sa medaljom.

VLAHOV
elixir odobren po c. kr. vl. prirozeno od ljecničkih strokovnjakah, odavne patentom alijedničkih državah Amerike.

Uvijek postignuti: Svaka nerazpolaknost, neprobavljivost, kolike, glavobolje, zimice, ređena bolosti, menstrecelje, tromost, slabina, vireneka krvi, čisti lica i krljrljuju izrazlji. Svaka staklenka je proviiena čierom naučnicom, kano se ima upotrebliti.

!! POZOR !!
NB. POZOR OD PATVORENJA!

Velika partija ostanakah sagovah
(10—12 metarah) Balje uz pouzede komnad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, tvorničar u Brnu.
Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Velika partija odrezakah sukna
(3—4m.), u svih bojah za cele mužke odjebe, Balje pouzecem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.
Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti. Uzorci se šalju za marku od 10 nvč.